

Historiografia Konštantínovho obdobia

Cirkevné dejiny

Eusebios z Kaisareie

- bohatá literárna činnosť
- *Παντοδαπή Ἱστορία* (Univerzálna história)
  - rozdelená na dve časti, pôvodný text sa nedochoval, iba preklady
    - *Χρονογραφία* (Kronika)
    - *Χρονικοὶ Κανόνες* (Chronologické tabuľky)
- *Historia Ecclesiastica* (Cirkevné dejiny)
  - počiatok novej historiografie
  - dochované v origináli aj prekladoch v niekoľkých manuskriptoch
- *De Vita Constantini*
  - oslavná skladba v 4 knihách

Lucius Caecilius Firmianus Lactantius

- *Divinae Institutiones*
  - najdôležitejšie dielo, ktoré napísal, nie historické
  - apologetický spis poukazujúci na márnosť pohanskej viery oproti kresťanstvu
- *De mortibus persecutorum*
  - spis, ktorý mal opísať smrť cisárov prenasledujúcich kresťanov (Nero, Domitianus, Decius, Valerianus, Aurelianus, Diocletian, Maximianus, Galerius, Maximinus)
  - kronika posledného veľkého prenasledovania kresťanov

Praxagoras

- písal iónskym dialektom, jeho štýl bol vyzdvihovaný
- bol autorom aj spisov Králi Athén a História Alexandra Veľkého
  - obe nedochované
- zlomkovito (Fótios: Bibliotéka) sa dochovali časti biografie o cisárovi Konštantínovi Veľkom
  - otázka východiska

Excerpta Valesiana

- anonymný kompilát obsahujúci dve latinské kroniky
- Henri Valois (Henricus Valesius)
  - *Origo Constantini Imperatoris*
    - O rodovej línii cisára Konštantína
  - *Pars Posterior*
    - rozoberá vládu gótskeho kráľa Theodoricha Veľkého

Cirkevné dejiny

Sókratés Scholastikos, Sozomenos a Theodoretos z Kyrrhu

Sókratés Scholastikos

- známy iba z vlastných spisov
- pochádzal z Konštantínopola, vzdenanie rhétora?, bez väzby na dvor
- *Historia Ecclesiastica*
  - otázne dátumy spísania
  - vysvetľuje aj štandardne známe teologické pojmy – otázka zamýšľaného publika
  - sám musel vypracovať druhú verziu svojich *Dejín*

Sozomenos

- v čase písania svojich *Dejín* žil už ako konvertita v Konštantínopole
- cestoval
- žil v blízkosti cisárskeho dvora
- *Historia Ecclesiastica*
  - 8 kníh, 9. nedokončená
  - zamýšľaným publikom bola vzdelaná vrstva, ale pravdepodobne aj pohania

Theodoretos z Kyrrhu

- sám bol významným predstaviteľom cirkvi
- popredný účastník christologických debát, účastník Koncilu v Efeze
- autor viacerých textov (exegetické, dogmatické, apologetické, historické, dochovala sa aj zbierka jeho korešpondencie)
- *Historia Ecclesiastica*
  - písané možno už v priebehu jeho exilu

Filostorgios

- predstaviteľ tzv. ariánskej historiografie (väčšina spisov nedochovaná)
- Filostrogiov spis poznáme vďaka záujmu patriarcha Fótia (*Epitomé*) a anonymných spisov *Vita Constantini* a *Passio Artemii*
- *Historia Ecclesiastica*
  - spis v rozsahu 12 kníh
  - napísané pred 3 synoptickými cirkevnými historikmi
  - spísané na obranu arianizmu a Eunomia

Gelasius z Kyziku

- písal v neskoršom období ako synoptickí cirkevní historici
- jeho knihy sa zaoberali udalosťami Konštantínovej vlády
- *Historia Ecclesiastica*
  - využitie veľkého množstva prameňov a *Acta* Níkajského koncilu
  - 1. kniha – Konštantínov nástupu k moci
  - 2. kniha – Níkajský koncil
  - 3. kniha – dôsledky koncilu